

נוהל מפת"ח – תמצית מנהלים

מתודולוגיה לפיתוח ותחזוקה

www.methoda.com

© כל הזכויות שמורות

חברת מתודה

- ❖ חברת יעוץ המובילה בארץ בתחום IT
- ❖ מגוון רחב של שירותי ייעוץ ומתודולוגיות
- ❖ מעל 25 שנה בתחום (משנת 1984)
- ❖ כ- 70 יועצים בכירים
- ❖ מתודולוגיה מוכחת - מפת"ח
- ❖ החברה מוסמכת לתקן IQ-Net 9004

מקצועיות, אובייקטיביות, מובילות

❖ פרי פיתוח משותף של

- חברת מתודה
- ממשלת ישראל: משרדי האוצר, הביטחון

❖ בפיתוח הנוהל השתתפו

- מומחי מתודה, נציגי האוצר, מערכת הביטחון
- מומחים בנושאים ייחודיים: הנדסת תוכנה, ממשק משתמש, אבטחת מידע, היבטים משפטיים, תשתיות, כלכלנים וכו'

❖ משוב שוטף מהשטח

- קבוצות ידע, מתודע, כנסי משתמשים

מוצר חי שמתעדכן באופן שוטף

❖ בממשלה

- החלטת ממשלה (ועדת השרים לענייני כלכלה) כל/103 - 10/91
- מעוגן בהנחיות אגף תקציבים והוראות החשב הכללי
- כל משרדי הממשלה - 30 יחידות מחשב

❖ בצה"ל ובמערכת הביטחון:

- בהנחיית חטיבת המחשוב - מקשר"ר
- 1993 - פורום מפקדי יחידות המחשב בצה"ל החליט על אימוץ מפת"ח כהוראה משלימה ל- 4/15

❖ חברות מחשבים ובתי תוכנה - ספקים:

- למעלה מ- 120 חברות בהסדר מיוחד של משרד האוצר

איפה מיושם מפת"ח?

❖ הסקטור הפרטי והציבורי:

- כ- 80 יחידות מחשב: בנקים, מפעלי תעשייה, Utilities, עיריות, חברות ביטוח ועוד

❖ מוסדות לימוד ואקדמיה:

- אוניברסיטת ת"א, הטכניון, בר אילן
- לה"ב, ג'ון ברייס הדרכה ועוד

❖ התעניינות בחו"ל

מפת"ח הוא הנוהל הנפוץ ביותר בארץ בתחום המחשוב

מהו נוהל מפת"ח ?

- ❖ **מתודולוגיה פתוחה** (נוהל מסגרת) המסדירה את תהליך הפיתוח והתחזוקה של מערכות ממוחשבות:
- ❖ הגדרה של **שלבים ותוצרים** ברורים במהלך חיי המערכת
- ❖ **מתייחס לשת רמות:**
 - פרויקט / מערכת - ניהול פרויקטים
 - יחידת מחשוב / בית תוכנה - ניהול הארגון

❖ עבור כל הגורמים המעורבים

- אנשי מחשוב, יועצים, מומחים
- משתמשים, מומחה היישום,
- כספים, רכש, מינהל ובקרה,
- או"ש, ייעוץ משפטי

❖ טרמינולוגיה משותפת

❖ הסכמה על התוצרים והתהליך

❖ קיום דיונים \ שיקופים משותפים

❖ תיאום ציפיות

עקרונות וטכניקות עיקריות

- ❖ ניהול לפי מחזור חיים
- ❖ עץ מערכת
- ❖ מודל המטריצה
- ❖ התייחסות למערכות ספציפיות
- ❖ שימוש חוזר
- ❖ תמיכה בתקינה ובמתודולוגיות זרות

מתודולוגיה אחידה לכל הפרויקטים והמערכות

עקרונות וטכניקות עיקריות

❖ נוהל ממוחשב

❖ גלופות מוכנות

❖ רשימות תיוג

❖ מאגר ידע

❖ נוהל מסגרת פתוח וכולל - ניתן לשלב את הנהלים הספציפיים של הארגון במסגרת המתודולוגיה הכוללת

מתודולוגיה ישראלית מעשית המשמשת ככלי עבודה

מפת"ח 9 - מתודולוגיה אקטיבית

סביבת עבודה

- My IT
 - 01 מתודולוגיה ונהלים
 - 02 ניהול ומנהלה
 - 03 PMO
 - 04 ניהול האיכות
 - 05 תכנית עבודה שנתית
 - 10 My Projects

My_IT

ניתן להתאמה בקלות

Office .1

MOSS .2

3. כלים אחרים

JIT-JE הפניות

הורדת גלופות

מתודולוגיה

מפת המוצר

מפת"ח 8.0

מדריך האיכות

קישורים

הרלים

ספריית גלופות

מיקון מונחים

My Projects

ניהול

ניהול פרויקט

מחזור חיים דיגיטלי

מערכת גרורות ותת-מערכות

מערכת קסטות

ניהול מנהל תצורה

תיקיות הפרויקט

ניהול הארגון

המסע מפר"ח בארגון

מיקור חוץ

SOA ומפת"ח

ניהול יחידת המחשוב

תכנית עבודה שנתית

תכנון אסטרטגי

איכות

כלים וטכניקות

אישות והכחלת תוכנית

נשאים תומכים

אב סיוס

אמידת עלויות

התמחויות

מערכת מידע

אחזור קסטט

יסודות

עץ מערכת

עץ מערכת אובייקטי

מחזור חיים

ייזום

דפ"צ - אפיון-על

אפיון מערכת

בקשה להמעת RFP

עיצוב גבייה

בדיקות מערכת

התקנה והרצה

תפעול

תחזוקה

תחקיר והערכת מערכת

מפת"ח

שיטת CMMI

תקן ISO 9000

ניהול פגישות ודיונים

ניהול שישים

ניתוח חלופות

סיכונים תפעוליים

שיטת המשתמש

תחקיר והפקת לקחים

תיעוד

תקינה ופריסי מידע

מערכת ארכיב

מידע ממוחשב

ניהול ידע

מערכת תשתית

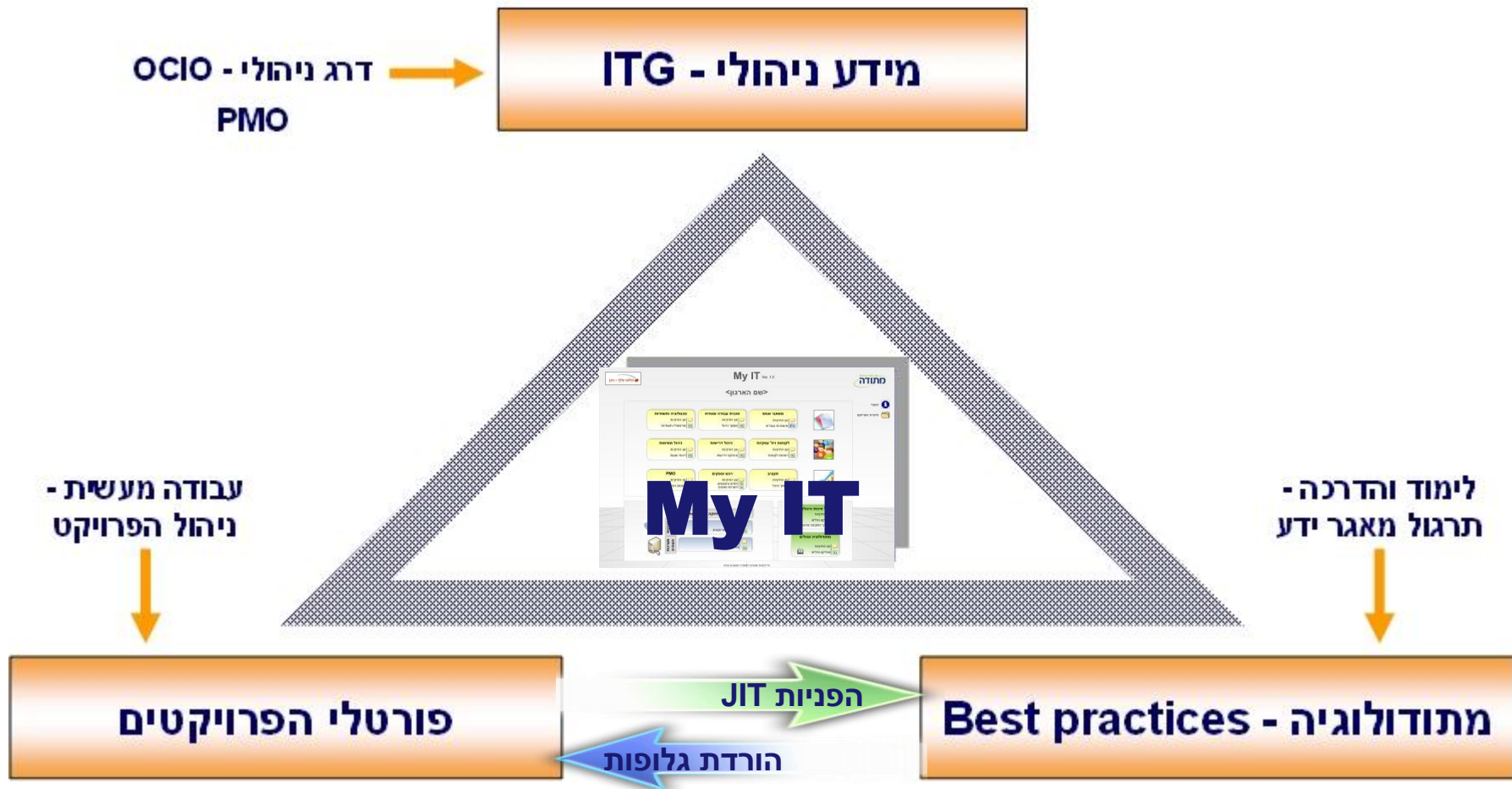
רשתות תקשורת

תשתית אבטחת מידע

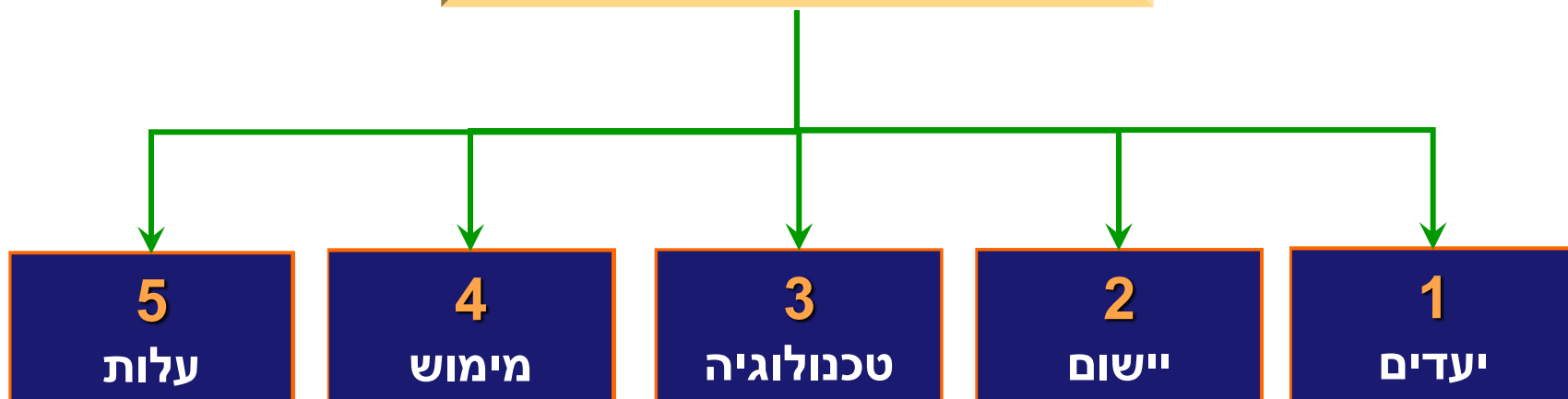
תשתית פיזית ודר ממשב

המתודולוגיה הקלאסית, הג'נרית,
משולבת בנהלי הארגון

מפת"ח 9 אקטיבי - מודל PLC

מערכת ממוחשבת

רכיבי עץ המערכת: רמה ראשונה

❖ 1. יעדים:

- הגדרת היעדים הברורים של המערכת הרלוונטיים לתפקודו התקין של הארגון בכל נקודת זמן.

❖ 2. יישום:

- מהות המערכת: הגדרת המערכת הפונקציונאלית, תת-מערכות, תהליכים, טרנזקציות, קבצים, פריטי מידע וכדומה.

❖ 3. טכנולוגיה:

- טכנולוגית המחשוב הזמינה והמקובלת. אוסף כל חבילות המדף בעזרתם ימומש היישום וכן חומרה, תקשורת, תוכנות תשתית וכדומה

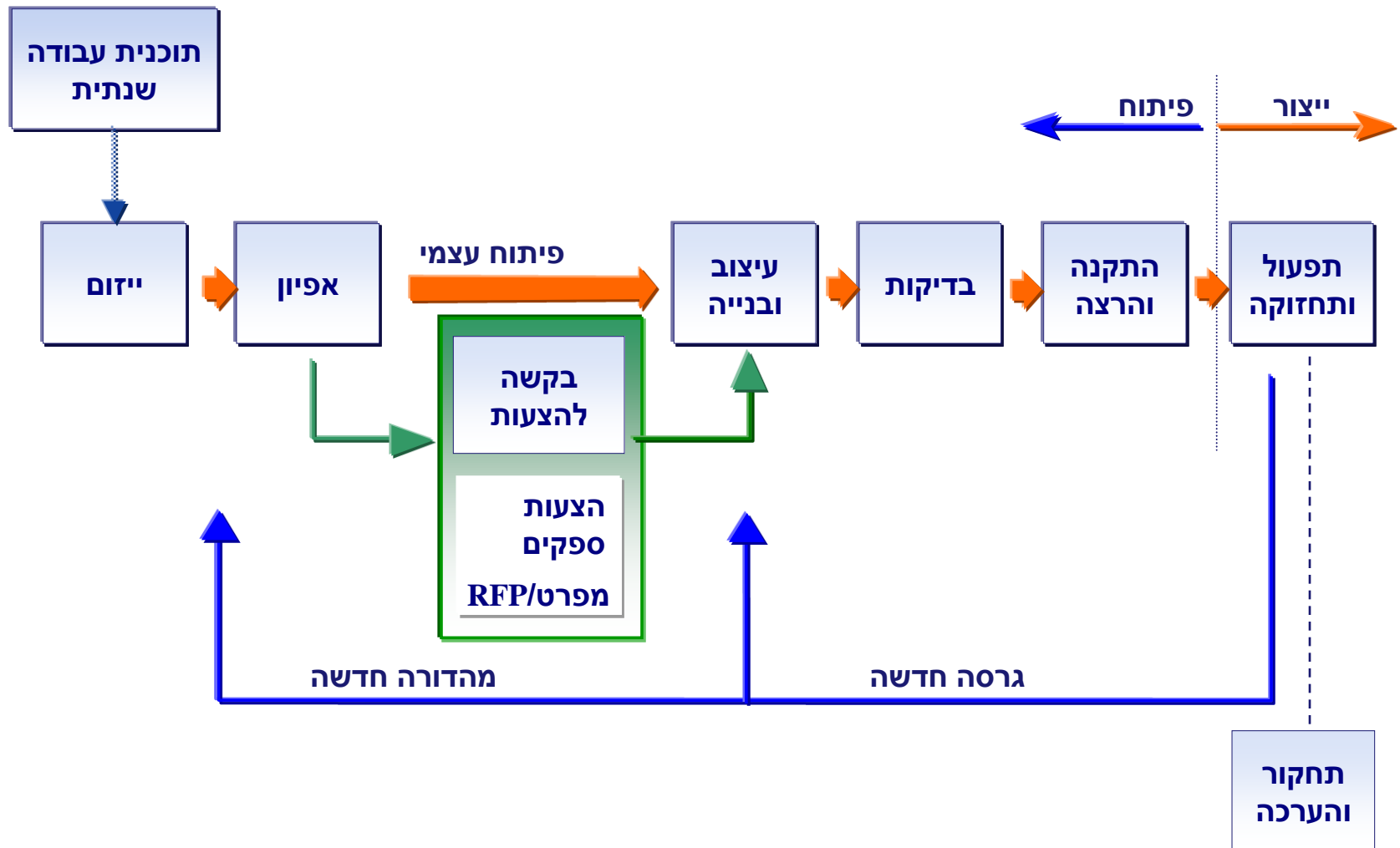
❖ 4. מימוש:

- חיבור היישום והטכנולוגיה לפתרון מעשי. משמעותו תוכניות עבודה, גורמים מעורבים בפיתוח ובתחזוקה, תיעוד תפעולי, חוזה שירות ותחזוקה, חוסן ואמינות, אבטחת איכות וכו'.

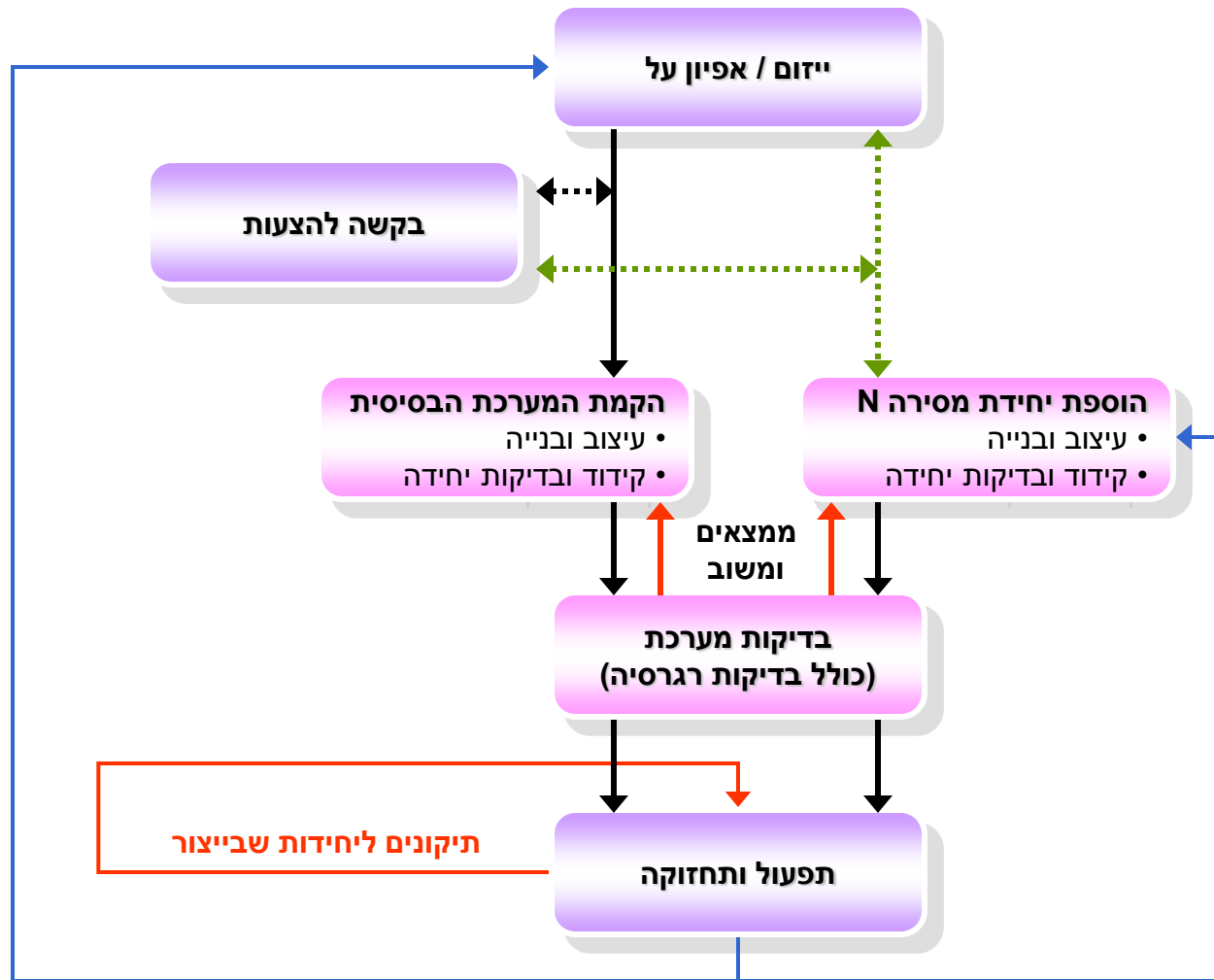
❖ 5. עלות: (משאבים)

- סך כל הוצאות המערכת לתקופה של 5 שנים, כולל תחזוקה והוצאות שוטפות (TCO, ROI).

מחזור חיים קלאסי של פרויקט

מחזור חיים - פיתוח בסבבים

Reengineering - שכתוב

שינויים ושיפורים

גישת המטריצה

עץ מערכת

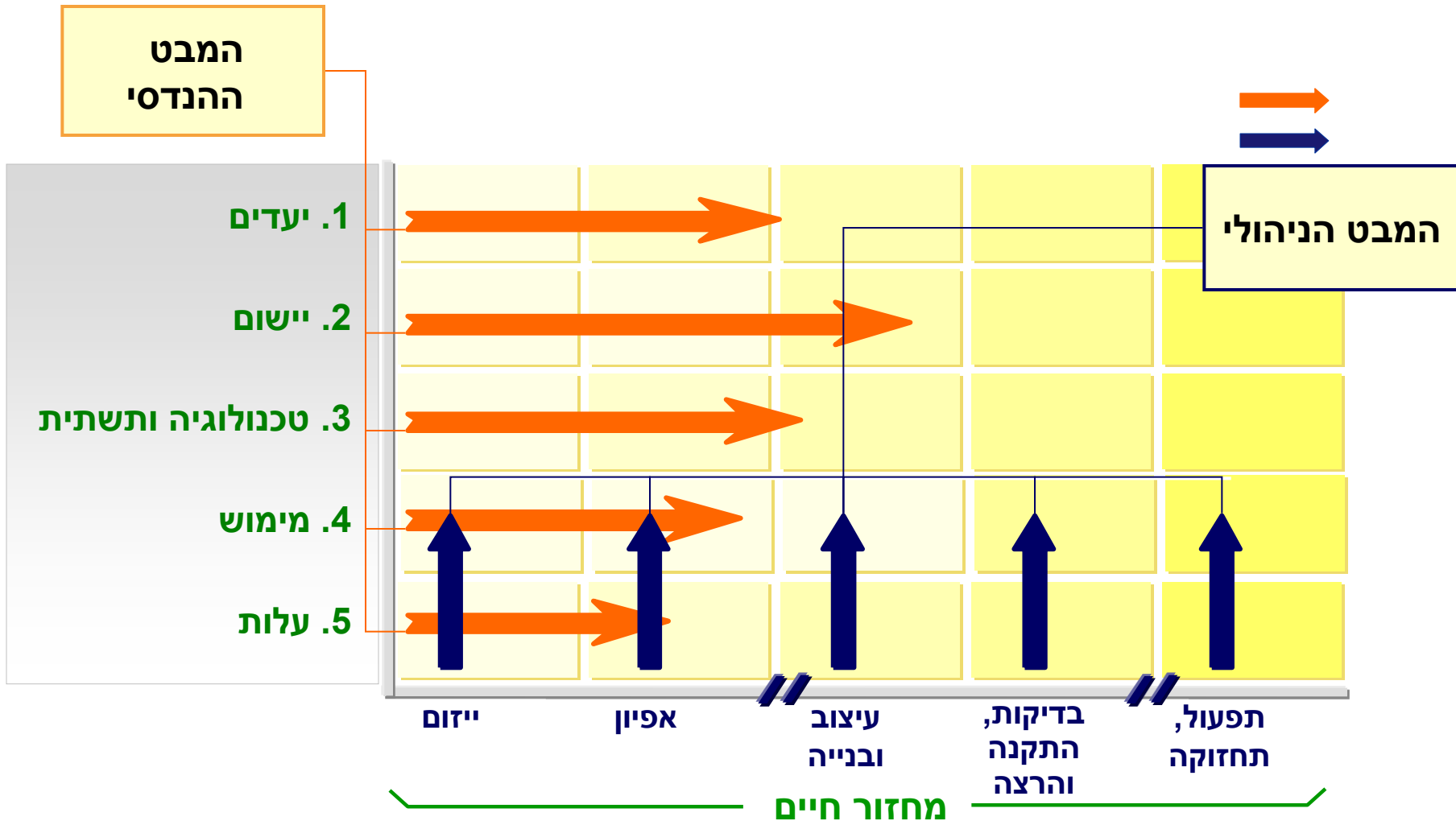
1. יעדים	מוגדר חלקית	מוגדר סופית	לא שינוי	בדיקת עמידה	שינויים קלים
2. יישום	רעיון כללי	מוגדר ברובו	גמור	בדיקת המערכת	ניהול שינויים
3. טכנולוגיה	לא - ידוע / אילוץ	ארכיטקטורה	רכש	בדיקת הרכש והציוד	ניהול שינויים
4. מימוש	ראשוני 4.3!	מוגדר ברובו	טיוב	בדיקת הפרויקט	ניהול תצורה
5. עלות	חסמים / הערכה ראשונית	אומדן סופי	עדכונים מאושרים	בדיקת התקציב	5.2
	ייזום	אפיון	עיצוב	בדיקות	תחזוקה

ייזום אפיון עיצוב בדיקות תחזוקה

מחזור חיים

גישת המטריצה

עץ מערכת + מחזור חיים

מודל המטריצה - סיכום

- ❖ החידוש המרכזי בנוהל מפת"ח הוא: תיאור תהליך הפיתוח והתחזוקה של מערכת IT (מידע ותשתית) **בראיה דו-מימדית**, המשלבת בין עץ המערכת ומחזור החיים
- ❖ כל רכיב ורכיב של **עץ המערכת**, עובר טרנספורמציה במעבר משלב לשלב במחזור החיים
- ❖ כל שלב במחזור החיים תורם להתפתחות המערכת על ידי "עיבוי" של לפחות רכיב אחד בעץ המערכת
- ❖ רכיבי עץ המערכת הם "**סרגל**" קבוע ויחיד, לפיו נבחן התוצר הסופי של כל אחד משלבי מחזור החיים. סרגל זה מכתיב את **הפורמט הקבוע** של המסמכים המתעדים את התוצרים הסופיים של כל שלב במחזור החיים

נושאים תומכים (רוחביים)

❖ את עץ המערכת ומחזור החיים מלווים מספר נכבד של נושאים תומכים (רוחביים) המשתלבים במקום ובזמן המתאימים:

- סקרים ושיקופים
- ניהול תצורה
- אמידת עלויות
- סיכונים
- ניהול דרישות
- ניהול התיעוד
- ניהול משאבי אנוש וצוותים
- ניהול זמן, משימות ות"ע
- תקינה, ניהול איכות וכו'.

❖ למערכות מידע ותשתית ספציפיות, יש עץ מערכת ומחזור חיים ייחודיים שאינם אלא התאמה של עץ המערכת ומחזור החיים האוניברסאליים, כגון:

- מערכות GIS
- מערכות BI-DW
- מערכות ארכיב
- אתרים ופורטלים (מערכות Web)
- תקשורת
- אבטחת מידע
- Data Center

❖ ייחודיות מפת"ח היא בכך שתומך גם במערכות תשתית בצד מערכות מידע

❖ תשתיות הנתמכות במפת"ח:

- תשתית אבטחת מידע
- מערכות תקשורת
- Data center
- מערכות שליטה ובקרה

מפת"ח מתואם באופן הדוק עם ITIL

מפת"ח ועולם התקינה

- ❖ תקינה ורגולציה מעורבות במרבית תהליכי הפיתוח, התחזוקה והתפעול השוטף ביחידת IT.
- ❖ נוהל מפת"ח מסייע בידי הארגונים להגיע להסמכה, לשמור על ההתעדה ולעמוד בדרישות הרגולטוריות.

❖ מחויבות מתודה (ומשרד האוצר) היא להמשיך לפתח ולעדכן את מפת"ח

- בהתאם להתפתחויות הטכנולוגיות והכלכליות בעולם המחשבים,
- עפ"י משוב שוטף שמתקבל מפורום המשתמשים
- בהתאמה לגופי ידע בינ"ל כגון PMBOK ו- CMMI ודרישות רגולציה בינ"ל כגון COBIT, SOX וכו' וכן תקני איכות, כגון ISO9000 ו- ITIL.

מתודה

בחירה באיכות
מתודה